

Kap. 225 post 64 Tilskudd til opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge

Retningslinjene gjelder for forvaltning av tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge, over kap. 225 post 64 i statsbudsjettet. Retningslinjene ble fastsatt av Kunnskapsdepartementet i 2014, og sist revidert av departementet 28.2.2018 i henhold til § 8 i Reglement for økonomistyring i staten og tilhørende Bestemmelser om økonomistyring i staten. Retningslinjene trer i kraft fra 1.8.2018, og gjelder inntil nye retningslinjer blir fastsatt.

DEL I - TILSKUDDSORDNINGENS INNRETNING

Grunnskoleopplæring

Tilskuddet skal bidra til finansiering av grunnskoleopplæring av barn og unge som søker opphold og som har rett og/eller plikt til slik opplæring. Dette innebærer barn og unge asylsøkere og barn og unge som søker familiegjennforening. Opplæringsloven § 2-1 gir alle barn og unge i alderen 6-18 år rett og/eller plikt til grunnskoleopplæring. Opplæringsloven § 4A-1 fjerde ledd gir rett til grunnskoleopplæring for ungdom som er over opplæringspliktig alder, men under 18 år, og som søker om oppholdstillatelse.

Tilskuddsordningen begrenses til de som bor på mottak/omsorgssenter eller oppholder seg lovlig i landet i påvente av å få avgjort søknad om oppholdstillatelse inntil de fyller 18 år eller har fullført det skoleåret de fyller 18 år i løpet av.

Opplæring etter opplæringsloven §4A-1 andre ledd («mer grunnskole») utløser ikke tilskudd over denne tilskuddsordningen.

Videregående opplæring

Tilskuddet skal bidra til finansiering av videregående opplæring av unge asylsøkere som har rett til dette. Dette innebærer asylsøkere og de som søker om familiegjennforening. Opplæringsloven § 3-1 tolvte ledd gir ungdom under 18 år som søker om oppholdstillatelse, rett til videregående opplæring.

Tilskuddsordningen begrenses til de som bor på mottak/omsorgssenter eller oppholder seg lovlig i landet i påvente av å få avgjort søknad om oppholdstillatelse, inntil de fyller 18 år eller har fullført det skoleåret de fyller 18 år i løpet av.

Opplæring etter opplæringsloven §4A-1 andre ledd («mer grunnskole») utløser ikke tilskudd over denne tilskuddsordningen.

1. MÅL FOR ORDNINGEN

1.1 Målformulering

Målet med ordningen er å bidra med finansiering til kommuner og fylkeskommuner som sørger for at barn og unge som søker opphold i Norge, får grunnskoleopplæring og/eller videregående opplæring jf. opplæringsloven §§ 2-1, 4A-1 fjerde ledd og 3-1 tolvte ledd.

1.2 Tilskuddsmottaker

Tilskuddsmottakere er kommuner og fylkeskommuner med ansvar for barn og ungdom som søker oppholdstillatelse eller familiegjennforening, se punkt 1.3.

1.3 Målgruppe

Grunnskoleopplæring

Målgruppen for ordningen er barn og ungdom i alderen 6-18 år med rett og/eller plikt til grunnskoleopplæring som søker oppholdstillatelse eller familiegjenforening.

Videregående opplæring

Målgruppen for ordningen er ungdom i aldersgruppen 16-18 år som søker om oppholdstillatelse eller familiegjenforening og som har rett til videregående opplæring.

2. KRITERIER FOR MÅLOPPNÅELSE

Kriterium:

- 1) At barn og unge i aldersgruppen 6-18 år som søker opphold i Norge eller familiegjenforening, får grunnskoleopplæring.
- 2) At unge som søker opphold i Norge eller familiegjenforening, får videregående opplæring til og med det skoleåret de fyller 18 år.

Opplysninger som skal innhentes for å belyse måloppnåelsen er oversikt over antall barn og unge asylsøkere som utløser tilskudd.

3. TILDELINGSKRITERIER, HERUNDER BEREGNINGSREGLER

Tilskuddet skal bidra til å dekke utgifter til opplæring av barn og unge i målgruppen, se punkt 1.3.

Grunnskoleopplæring for aldersgruppen 6-15 år

Tilskuddet fastsettes på bakgrunn av antall personer i målgruppen basert på beleggslister fra Utlendingsdirektoratet (UDI). Telledato er den første i hver måned. Tilskuddet beregnes etterskuddsvis etter en sats pr. måned pr. barn i 10 måneder pr. skoleår (4 mnd. høst og 6 mnd. vår).

Grunnskoleopplæring og videregående opplæring for aldersgruppen 16-18 år

Tilskuddet fastsettes på bakgrunn av antall personer i målgruppen som mottar grunnskoleopplæring eller videregående opplæring, organisert av tilskuddsmottaker, den første i hver måned. Telledato er den første i hver måned. Tilskuddet beregnes etterskuddsvis etter en sats pr. måned pr. barn i 10 måneder pr. skoleår (4 mnd. høst og 6 mnd. vår).

For elever i alderen 16-18 år gjelder ordningen ut det skoleåret eleven fyller 18 år. Dersom eleven kun deltar på deler av opplæringen, skal tilskuddet beregnes forholdsmessig.

Fylkesmannen saksbehandler søknadene fra fylkeskommunene/kommunene og utbetaler tilskudd.

4. OPPFØLGING OG KONTROLL

Det skal foretas en formalia- og rimelighetskontroll av disse opplysningene. Det foretas stikkprøvekontroller etter en vurdering av vesentlighet og risiko.

Fra høsten 2018 publiserer Utdanningsdirektoratet akkumulerte fylkesvise og kommunevise beleggslister for unge asylsøkere i aldersgruppen 16-18 år på sin nettside, til bruk for Fylkesmennene i sitt kontrollarbeid.

5. EVALUERING

Departementet skal iverksette og sørge for gjennomføring av evalueringer. Evalueringer skal gi informasjon om tilskuddsordninger er effektive i forhold til ressursbruk, organisering og fastsatte mål. Frekvens og omfang av evalueringer skal ta utgangspunkt i en vurdering av risiko og vesentlighet for den enkelte tilskuddsordning.

Utdanningsdirektoratet skal løpende vurdere behovet for å evaluere tilskuddsordningen.

DEL II - FORVALTNING OG SAKSBEHANDLING AV ORDNINGEN

6. ANSVAR FOR Å FORVALTE TILSKUDDSORDNINGEN

Ansvar for å forvalte tilskuddsordningen er delt mellom Utdanningsdirektoratet og fylkesmennene.

Utdanningsdirektoratet har ansvar for forvaltningen av tilskudd til opplæring av barn og unge i aldersgruppen 6-15 år, som har rett og plikt til grunnskoleopplæring.

Fylkesmannen er delegert oppgavene knyttet til forvaltningen av tilskudd til opplæring av unge i aldersgruppen 16-18 år, som søker opphold i Norge. Fylkesmannen saksbehandler søknadene fra kommunene og fylkeskommunene og utbetaler tilskudd.

6.1. Utdanningsdirektoratet har ansvar for å:

- kunngjøre ordningen på Utdanningsdirektoratets nettside
- utarbeide supplerende tildelingsbrev til fylkesmennene
- kunngjøre tilskuddssats på Utdanningsdirektoratets nettside
- utarbeide søknadsmal som fanger opp nødvendige opplysninger som skal innhentes og kunngjøre malen på Utdanningsdirektoratets nettside
- foreta en generell formalia- og rimelighetskontroll av rapporteringer og gjennomførte kontrollhandlinger fra fylkesmennene
- innhente beleggslister fra UDI og utbetale tilskudd til kommunene for grunnskoleopplæring av asylsøkere i aldersgruppen 6-15 år
- innhente beleggslister fra UDI over asylsøkere i aldersgruppen 16-18 år
- rapportere og videresende nødvendig informasjon til departementet

6.2 Fylkesmennene har ansvar for å:

- informere kommunene og fylkeskommunene om ordningen for ungdom i alderen 16 – 18 år
- motta og behandle søknader med opplysninger om antall asylsøkere i aldersgruppen 16 – 18 år
- foreta en generell formalia- og rimelighetskontroll av søknadene
- gjennomføre stikkprøvekontroll etter behov
- sende tilskuddsbrev til kommuner og fylkeskommuner
- utbetale tilskudd
- rapportere til Utdanningsdirektoratet

7. KUNNGJØRING AV ORDNINGEN

7.1 Kunngjøringsform

Utdanningsdirektoratet kunngjør tilskuddsordningen, jf. punkt 6.1. Tilskuddssatsen kunngjøres etter at statsbudsjettet er offentliggjort og vedtatt. I tillegg skal Fylkesmannen ved behov gi kommunene og fylkeskommunene informasjon.

7.2 Innholdet i kunngjøringen fra Utdanningsdirektoratet

Kunngjøringen skal informere om tilskuddsordningen og bl.a. formidle mål for ordningen, søknadsprosedyre, søknadsskjema, hvordan tilskuddet beregnes.

7.3 Innholdet i informasjonen fra fylkesmennene

Fylkesmennene informerer kommunene og fylkeskommunene om ordningen ved behov.

8. SAKSGANG FRAM TIL TILSAGN/AVSLAG

Tilskuddet for elever i aldersgruppen 6-15 år fastsettes på bakgrunn av antall personer i målgruppen basert på beleggslister fra Utlendingsdirektoratet og kommunene trenger ikke å sende inn søknad.

Når det gjelder elever i aldersgruppen 16-18 år sender kommunene og fylkeskommunene inn søknad til Fylkesmannen innen frister gitt i kunngjøringen fra Fylkesmannen. Søknaden skal inneholde liste over elever i aldersgruppen 16-18 år som søker om opphold som har fått grunnskoleopplæring eller videregående opplæring den første i hver måned; fødselsnummer, navn, tidsrom i opplæring inneværende skoleår (høst og vår), måneder i opplæring, tilskuddssats og tilskuddsberettiget beløp. Også de som søker om opphold som har fått opplæring det skoleåret de fylte 18 år, skal stå på listen. Søknaden må informere om kommunens/fylkeskommunens kontonummer og adresse.

Saksbehandling av søknad om tilskudd skal gjennomføres i henhold til den virksomhetsinterne økonomiinstruksen for fylkesmennene, og fylkesmennene skal:

- foreta kontrollhandlinger
- beregne tilskudd, utarbeide tilskuddsbrev og utbetale tilskudd

Tilskuddsbrevet til kommunene og fylkeskommunene må inneholde følgende:

- kommunens/fylkeskommunens navn, adresse, kontonummer og utbetalingstidspunkt.
- mål for ordningen
- tilskuddsbeløpet som vil bli utbetalt, antall elever i hver måned det vil bli utbetalt tilskudd for, og eventuelle avvik fra søknaden
- krav om at dokumentasjon som ligger til grunn for søknaden om tilskudd skal oppbevares i henhold til de samme regler som gjelder for oppbevaring av regnskapsdata
- kontrolltiltak som kan bli iverksatt, med henvisning til bevilgningsreglementets § 10 og Riksrevisjonens innsynsrett, jf. § 12 tredje ledd i lov av 7. mai 2004 om Riksrevisjonen
- mulige reaksjonsformer dersom det viser seg at tilskuddet er utbetalt på feil grunnlag
- opplysning om at Fylkesmannen kan holde tilbake tilskudd dersom forutsetningene for å få tilskudd ikke er oppfylt
- informasjon om at det ved feil i utregningen kan foretas avregning i påfølgende tildeling, eventuelt at tilskuddet kan kreves tilbakebetalt
- informasjon om at søknad om tilskudd er vurdert av Fylkesmannen på grunnlag av kriteriene i retningslinjene og forutsetningene for ordningen
- informasjon om at tildeling eller avslag på tilskudd etter disse retningslinjene ikke er enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og ikke kan påklages

9. REGISTRERING AV TILSAGN OG UTBETALING AV TILSKUDD

Fylkesmennene

Registrering av tilsagn og utbetaling av tilskudd skal foretas i henhold til fylkesmennenes instruks for økonomiforvaltning. Utbetaling skal skje på det tidspunkt som er angitt i tilskuddsbrev til tilskuddsmottaker.

Dersom forutsetningene for å få tilskudd ikke er oppfylt, kan fylkesmennene holde tilbake tilskudd. Ved feil i utregningen kan det foretas avregning i påfølgende tildeling. Når tilskuddsforvalter har reist krav om tilbakebetaling og fristen for tilbakebetaling er gått ut, skal Finansdepartementets retningslinjer for departementets fastsettelse av rentesats for forsinkelsesrente benyttes.

Utdanningsdirektoratet

Utbetaling av tilskudd skal foretas i henhold til Utdanningsdirektoratet sin instruks om økonomiforvaltning. Tilskuddet blir utbetalt i to deler pr. budsjettår, innen 15. februar og 1. september.

Dersom forutsetningene for å få tilskudd ikke er oppfylt, kan Utdanningsdirektoratet holde tilbake tilskudd. Ved feil i utregningen kan det foretas avregning i påfølgende tildeling, eventuelt kan Utdanningsdirektoratet kreve midlene tilbakebetalt. Når Utdanningsdirektoratet har reist krav om tilbakebetaling og fristen for tilbakebetaling er gått ut, skal Finansdepartementet sine retningslinjer for fastsettelse av rentesats for forsinkelsesrente benyttes, jfr. brev fra Finansdepartementet av 14.04.04.

10. RAPPORTER FRA TILSKUDDSMOTTAKER

Fylkesmennene

Det forutsettes ikke at tilskuddsmottaker avgir andre rapporter enn de opplysninger som innhentes i forbindelse med søknad om tilskudd som kommunen eller fylkeskommunen sender inn til Fylkesmannen.

Fylkesmennene skal utarbeide rapporter til Utdanningsdirektoratet på økonomi og tilskudd, elektronisk i egen tertialportal etter frister fastsatt i supplerende tildelingsbrev.

I henhold til pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten skal Fylkesmannen utarbeide en årsrapport til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Føringer og frist for utarbeidelse av årsrapporten blir gitt i tildelingsbrevet fra KMD til fylkesmennene.

Utdanningsdirektoratet

Det forutsettes ikke at tilskuddsmottaker avgir andre rapporter enn de opplysninger som innhentes i forbindelse med at Utdanningsdirektoratet utbetaler tilskuddsmidler.

11. KRAV TIL ATTESTASJON FRA REVISOR

Det kreves ikke attestasjon fra revisor.

12. KONTROLLRUTINER

12.1 Fylkesmannen

Fylkesmennene skal foreta en formalia- og rimelighetskontroll av søknadene for elevgruppen 16-18 år, herunder kontrollere at tilskuddet til hver tilskuddsmottaker virker rimelig. Kontrollen må ta utgangspunkt i en vurdering av om de opplysningene søknaden bygger på virker realistiske ut fra den kjennskap Fylkesmannen har til fagfeltet. Fylkesmannen bør bl.a. vurdere om opplysningene i søknadene virker realistiske i forhold til tidligere års søknader.

Dersom Fylkesmannen ut fra en slik rimelighetsvurdering finner grunn til å tvile på opplysningene, skal tilskuddsmottaker kontaktes for en oppklaring av forholdet. Det skal framgå av sakspapirene at kontakt har funnet sted, og det skal settes en frist for tilskuddsmottaker til å besvare henvendelsen. Dersom svaret uteblir eller ikke er tilfredsstillende, må Fylkesmannen vurdere om det er nødvendig med ettersyn eller ytterligere kontroll hos tilskuddsmottaker.

I tillegg skal Fylkesmannen ut fra risiko og vesentlighet vurdere behovet for å foreta stikkprøvekontroller av opplysningene som ligger til grunn for søknadene om tilskudd. Hvis Fylkesmannen ved gjennomføring av kontroll oppdager feil, må graden av feilen og årsakene til feilen vurderes, og eventuelle reaksjoner iverksettes i henhold til dette. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

12.2 Utdanningsdirektoratet

På bakgrunn av fylkesmennenes rapporteringer for tilskudd til elever i aldersgruppen 16-18 år skal Utdanningsdirektoratet vurdere fylkesmennenes kontrollhandlinger. Utdanningsdirektoratet kan kreve at ytterligere kontroller iverksettes. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Utdanningsdirektoratet skal foreta en formalia- og rimelighetskontroll av utbetalingen av tilskudd til kommunene for grunnskoleopplæring for asylsøkere i aldersgruppen 6-15 år. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Informasjon om gjennomførte kontrollhandlinger og resultatet av disse meldes til departementet i tilskuddskontrollen fra Utdanningsdirektoratet.